

Unit No- 2

POLICY, PRIVATE ORGANISATION & GLOBALISATION IN INDIA

- 2.1 -Role of state in policy making , financing & regulating education from primary to higher education levels**
- 2.2 -Role of private organizations in financing & regulating education from primary to higher education levels**
- 2.3 -Impact of Globalization on education ,Liberalization ,Marketization ,Commercialization & privatization of education**

Unit No- 2

भारतातील शैक्षणिक धोरणे, खाजगी संघटना आणि जागतिकीकरण

- 2.1 -प्राथमिक ते उच्च शिक्षण स्तरापर्यंतचे धोरण , वित्तपुरवठा आणि नियमन या राज्यातील भूमिका
- 2.2 प्राथमिक ते उच्च शिक्षण पातळीपर्यंतचे शिक्षण वित्तपुरवठा व नियमनात खासगी संस्थांची भूमिका
- 2.3 -शिक्षणावर जागतिकीकरणाचा परिणाम, उदारीकरण, बाजारीकरण , व्यापारीकरण आणि शिक्षणाचे खाजगीकरण

२.१ प्राथमिक शिक्षणाचे धोरण ठरविण्यात राज्य शासनाची भूमिका

१. कृती प्रधान अभ्यासक्रम **Action-oriented course**
२. मोफत व शिक्षण विषयक धोरण **Free and educational policy**
३. अनुत्तरीत न करण्याचे धोरण **not to fail**
४. सार्वत्रीकीकारणाचे धोरण **The policy of universalization**
५. किमान सोयी सुविधा उपलब्धतेचे धोरण **Minimum facility availability policy**
६. मोफत प्रवास धोरण **Free travel policy**
७. भाषा शिक्षणाचे धोरण **Language education policy**
८. प्रौढ आणि सामाजिक शिक्षण **Adult and social education**

माध्यमिक ते उच्च शिक्षणाचे धोरण ठरविण्यात राज्य शासनाची भूमिका *The role of the state government in regulating/ deciding the policy of secondary to higher education*

- १.अभ्यासक्रम सुधारणा व पुनर्रचना धोरण Curriculum Improvement and Restructuring Policy
- २.मूल्यमापन धोरण Evaluation Policy
- ३.व्यवसाय शिक्षणाचे धोरण vocational education policy
- ४.दुरस्त शिक्षणाचे Distance Education Policy
- ५.तांत्रिक व व्यवस्थापकीय शासनाचे धोरण Technical and managerial government policy

६. ऐच्छिक विषयाचे धोरण *Optional subject policy*

७. औपचारिक विषयाचे धोरण *Formal subject policy*

८. अध्यापन साहित्य निर्मिती व विकासाचे धोरण *creation /production of teaching materials and development policy*

९. उच्च शिक्षणात खाजगीकारणाचे धोरण *Privatization policy in higher education*

१०. प्रशिक्षण संस्था धोरण *Training Institute Policy*

प्राथमिक ते उच्च शिक्षणात वित्त व्यवस्था संदर्भात राज्य शासनाची भूमिका
role of the state government in terms of finance in primary to higher education

१. अनुदान Grants
२. शुल्क रचना fee structure
३. शुल्क माफी -सवलती fee Concessions/ facilities
४. शिष्यवृत्ती scholarship

१. अनुदान -----अ) वेतन salary

ब) इमारत अनुदान building grand

क) शैक्षणिक साहित्य educational materials

ड) वस्तीगृह hostels

इ) लाक्षणिक अनुदान

फ) शारीरिक शिक्षण physical education

२. शुल्क रचना - अ) शिक्षण education

ब) सत्र semester

क) परीक्षा examination

३. शुल्कमाफी -

अ) आर्थिक मागास economically backward

ब) मुली girls

क) हुशार scholar

ड) शिक्षकांच्या मुलांना सवलत teachers children /ward

इ) माजी सैनिक मुलांना Children of ex- military man

फ) स्वातंत्र्य सैनिकांच्या मुलांना Children of freedom fighters

ग) डोंगरी ,दुष्काळग्रस्त ,भूकंपग्रस्त Mountainous, drought stricken, earthquake stricken

४. शिष्यवृत्ती - अ) मागासवर्गीय backward

ब) संशोधन अधीछात्रवृत्ती Research Scholarship

क) गणित आणि भौतिकशास्त्र Mathematics and Physics

ड) राज्य सरकारची खुली गुणवत्ता The open quality of the state government